

dosarul nr. 2rac-409/18

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (N. Costăș)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea municipală „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu răspundere limitată „Netsistem” împotriva Întreprinderii municipale „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 03 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea municipală „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți”, a fost admis apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Netsistem”, a fost casată parțial hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

constată:

La data de 26 octombrie 2017 SRL „Netsistem” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că unul din genurile sale principale de activitate este deservirea iluminăției publice, având în acest sens încheiate multiple contracte cu pârâtul pentru deservirea tehnică a iluminăției publice în municipiul Bălți. Conform obligațiilor asumate, reclamantul efectuează, pe contul său, lucrări de deservire, reparație și renovare a sistemului de iluminat public stradal în municipiul Bălți, iar pârâtul are obligația să recepționeze lucrările și serviciile prestate și să achite retribuția.

A menționat că în urma sesizărilor „RED Nord” SA și prescripțiilor emise de către aceasta în adresa pârâtului privind necesitatea ajustării la cerințele și reglementările tehnice a sistemului de iluminat stradal din mun. Bălți, pârâtul a solicitat reclamantului executarea lucrărilor necesare la obiectivele iluminatului public în mun. Bălți și a predat reclamantului în baza actului de predare-primire din 05 ianuarie 2015, proiectele de execuție corespunzătoare.

A susținut că conform pct.2 al actului de predare-primire din 05 ianuarie 2015 reclamantul era obligat să înceapă lucrările menționate în documentația de proiect din data de 15 ianuarie 2015. În perioada 15 ianuarie 2015- 07 aprilie 2015, reclamantul a executat toate lucrările indicate în proiectele de execuție transmise conform actului de predare-primire din 05 ianuarie 2015, necesare pentru remedierea și ajustarea la cerințele tehnice a sistemului de iluminat stradal, precum și pentru neadmiterea stopării funcționării acestuia. În total au fost efectuate lucrări în sumă de 4 597 893,93 de lei.

A afirmat reclamantul, că volumele lucrărilor și sumele acestora sunt confirmate prin actele de constatare a lucrărilor executate, semnate între reclamant și pârât, prin actele de delimitare a instalațiilor electrice, semnate între părți și "RED Nord" SA filiala Bălți, nefiind contestate de nici una din părți. Necătând la faptul că lucrările au fost executate corespunzător, fără a fi înaintate careva obiecții din partea pârâtului, din data predării ultimii lucrări efectuate – 07 aprilie 2015 și până la moment pârâtul nu a achitat costul acestor lucrări.

A declarat că în scopul soluționării amiabile a litigiului, pe cale extrajudiciară, reclamantul a înaintat pârâtului reclamația nr. 155-1 din 26 septembrie 2017, prin care a solicitat achitarea sumei de 4 597 893,93 de lei pentru lucrările efectuate. Prin răspunsul la reclamație nr.02-17/418 din 19 octombrie 2017, pârâtul a informat că recunoaște integral volumul lucrărilor efectuate și sumele indicate, însă din motivul lipsei mijloacelor bănești în bugetul municipal, nu poate satisface cerința reclamantului privind achitarea lucrărilor efectuate. Totodată, pârâtul a refuzat să primească factura fiscală pentru lucrările efectuate, din motivul lipsei acoperirii financiar bugetare a lucrărilor executate, reieșind din care fapt reclamantul solicită instanței de judecată încasarea sumelor indicate cu titlu de prejudiciu.

A solicitat reclamantul achitarea din contul ÎM „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți” a sumei de 4 597 893,93 de lei cu titlu de prejudiciu și a sumei de 2 522 606, 16 lei cu titlu de dobânda de întârziere conform art.619 Cod Civil pentru perioada 23 aprilie 2015 – 26 octombrie 2017.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central acțiunea depusă de SRL „Netsistem” a fost admisă parțial și a fost încasat din contul ÎM „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți” a sumei de 4 597 893,93 de lei cu titlu de prejudiciu și a sumei de 50 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea a fost respinsă (f.d.74-76, Vol. II).

Prin decizia din 03 mai 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de ÎM „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți”, a fost admis apelul declarat de SRL „Netsistem”, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii cerinței reclamantei privind încasarea dobânzii de întârziere cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii. A fost încasat din contul ÎM „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți” în beneficiul SRL „Netsistem” a sumei de 361596 de lei cu titlu de dobânda de întârziere și a sumei de 8135,91 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d.157-162, Vol. II).

Instanța de apel stabilind existența între părțile litigante a raportului obligațional, întemeinduși soluția în baza art. 512 alin. (1) și (3), 513 alin. (1) , art. 514, 572 Cod civil, a constatat întemeiate pretențiile reclamantului-apelant SRL „Netsistem” privind încasarea datoriei în sumă de 4 597893,93 de lei, formată din prețul pentru lucrările efectuate ce se confirmă prin procesul-verbal de recepție lucrări de modernizare a sistemului de evidență

și dirijare cu iluminatul stradal din mun. Bălți (PT2-PT439) – 3122848,14 lei, proces-verbal de recepție schimbare conductorului corpului de iluminat și montarea consoalelor 342 în mun. Bălți – 1127126,78 lei, proces verbal de recepție montarea LEA -0,4 KV iluminatul public în localitate populata din mun. Bălți (5.8 KM) - 347919,01 lei, semnate reciproc de către părți și aplicată ștampila pârâtei-apelante ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți”.

Astfel, instanța de apel constatând recunoașterea integrală a lucrărilor efectuate de către SRL „Netsistem”, ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți” a recunoscut integral și suma impusă spre achitare pentru lucrările efectuate de reclamant, iar invocarea faptului că ultima nu dispune de surse bănești, nu exonerează pârâtul, care este agent economic de sine stătător, de la obligația achitării sumelor datorate.

Pentru a se expune asupra pretenției SRL „Netsistem” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, instanța de apel a considerat necesar stabilirea momentului din care debitorul a fost pus în întârziere.

Totodată, instanța de apel a constatat că potrivit materialelor dosarului, părțile nu au stabilit expres data achitării pentru lucrările efectuate, iar pentru a fi pus în întârziere pârâtul urma a fi somat, în acest sens reclamantul a prezentat reclamația din 26 septembrie 2017. Prin scrisoarea din 19 octombrie 2017 ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți” recunoaște lucrările efectuate și datoriile acumulate, dar nu le achită din motiv că nu dispune de sursele necesare.

Astfel, instanța de apel reține că calcularea dobânzii de întârziere din data de 24 aprilie 2015 este contradictorie art. 617 alin. (1), (2) și (4) Cod civil, concluzionând asupra necesității efectuării recalculului acesteia și admiterii parțiale a pretenției respective, aceasta urmând a fi calculată din momentul punerii în întârziere a debitorului și anume termenul limită oferit de către SRL „Netsistem” apelantului ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți” pentru executarea obligației – 01 noiembrie 2017 și până la pronunțarea prezentei decizii. Urmare, dobânda de întârziere din suma scadentă de 4597893,93 de lei constituie suma de 361596 de lei.

La data de 10 august 2018 ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți” a declarat recurs împotriva deciziei din 03 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a indicat că atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, și anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și a fost interpretată în mod eronat legea și anume art. 218 și 946 Cod civil, deoarece lucrările de antrepriză se efectuează numai prin contractul de antrepriză, iar între părțile în litigiu lipsesc careva relații contractuale.

A afirmat recurentul că relații contractuale are cu SRL „Diolum” solicitând primei instanțe și instanței de apel de a fi atras ca parte în proces, însă demersul a fost respins.

De asemenea instanța de apel nu a luat în considerație că realizarea proiectului iluminatului stradal a fost efectuată întru executarea hotărârii Consiliului municipal Bălți nr. 10/57 din 31 octombrie 2013, prin care a fost prescrisă alocarea mijloacelor financiare pentru asigurarea iluminatului stradal din bugetul municipal.

Astfel, a afirmat că ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți” doar administrează serviciile publice în privința iluminatului stradal al orașului, iar investitorul acestor servicii este Consiliul municipal care și achită pentru aceste servicii, respectiv urmând a fi atrasă ca parte în proces.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 03 mai 2018.

Recurenta a recepționat decizia contestată la data de 10 iunie 2018 (f.d.177, verso, Vol. II).

Astfel, recursul, declarat la data de 10 august 2018, este în termen.

Prin referința depusă la data de 04 octombrie 2018 SRL „Netsistem” a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil cu menținerea hotărârilor instanțelor inferioare ca fiind legale și întemeiate.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul depus de ÎM „Direcția de Construcții Capitale comanditar Unic mun. Bălți” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Întreprinderea municipală „Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic municipiul Bălți” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic